

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2313

Vragen van het lid **Weekers** (VVD) aan de minister van Financiën over *de Engelse bank Northern Rock*. (Ingezonden 16 april 2008)

1

Is het waar dat eurocommissaris Kroes de nationalisatie van de Britse bank Northern Rock en de wellicht daaruit voortvloeiende oneerlijke concurrentie gaat onderzoeken?¹

2

Kunt u aangeven hoe de Engelse regering het probleem van Northern Rock heeft aangepakt en in hoeverre de jure of de facto sprake is van nationalisatie?

3

Wat vindt u van de Britse aanpak? In hoeverre verschilt de Britse aanpak van een in nood verkerende financiële instelling met de Nederlandse?

4

Bestaat het risico dat door deze aanpak ((kleine) particuliere) aandeelhouders zullen worden gedwongen hun aandelen te verkopen tegen een prijs die hen niet bevalt? Hoe verhoudt zich dit tot het Europese recht? Deelt u de mening dat dit nooit de uitkomst mag zijn van overheidsingrijpen in de private kapitaalmarkt en dat aandeelhouders

zelf moeten kunnen beslissen of ze hun aandelen van de hand doen?

5

Welke mogelijkheden ziet u voor (Nederlandse) aandeelhouders om zich tegen een gedwongen verkoop te verzetten en welke rol ziet u voor uzelf weggelegd?

¹ Het Financieele Dagblad, 3 april 2008.

Antwoord

Antwoord van minister **Bos** (Financiën). (Ontvangen 13 mei 2008)

1

Ja.

2

Aan de nationalisatie van Northern Rock ging een traject aan crisismaatregelen vooraf. Nadat NR in september 2007 te maken kreeg met een *bank run*, zijn de Britse autoriteiten overgegaan tot de verstrekking van een overheidsgarantie die alle verplichtingen van Northern Rock (en alle banken die zich in soortgelijke problemen zou bevinden) dekte. In de maanden die daarop volgden, hebben de Britse autoriteiten tevergeefs geprobeerd een overname van Northern Rock door een of meerdere private partij te bewerkstelligen. Nadat deze pogingen strandden is men uiteindelijk overgegaan tot nationalisatie van Northern Rock.

De exacte voorwaarden van de nationalisatie zijn mij niet bekend. Wat ik wel weet is dat de in februari aangekondigde wetgeving de Britse overheid een algemene bevoegdheid geeft om aandelen van een instelling, of haar activa en passiva, te verkrijgen. Het betreft hier wetgeving die specifiek gericht lijkt te zijn op de situatie bij Northern Rock. Compensatie zou hierbij worden vastgesteld door een onafhankelijke partij. De Britse overheid benadrukt daarnaast dat publiek eigenaarschap van Northern Rock slechts tijdelijk zou zijn. De wetgeving voorziet dan ook in het uiteindelijk terug verkopen van de bank aan private partijen.

3

Onder extreme omstandigheden kunnen autoriteiten genoodzaakt zijn tot het nemen van bijzondere maatregelen. Het pakket aan crisismaatregelen van de Britse autoriteiten moet worden gezien tegen een achtergrond van de oplopende financiële spanningen van het afgelopen jaar. Dergelijke omstandigheden kunnen het potentieel versturende effect van bankencrisis op het financiële stelsel en de reële economie ernstig doen toenemen. Dit verklaart het bijzondere karakter van de Britse aanpak. Het is verder aan de Europese Commissie om de Britse maatregelen te toetsten aan de regels

voor staatssteun. Hierop kan ik niet vooruitlopen. De relevante autoriteiten in Nederland, De Nederlandsche Bank, als prudentieel toezichhouder en monetaire autoriteit en ikzelf als minister van Financiën, beschikken over diverse instrumenten die kunnen worden ingezet bij een bancaire crisis. Voor meer informatie over deze instrumenten verwijs ik u naar de brief van 5 november 2003 inzake Hervorming van het toezicht op de financiële marktsector (TK 2003–2004 28 122, nr 18). Hoe deze instrumenten in de praktijk worden ingezet, is afhankelijk van de specifieke kenmerken van desbetreffende bancaire crisis. Hoewel het Nederlandse instrumentarium voor crisismanagement en -resolutie op hoofdlijnen gelijk is aan het Britse, kan om deze reden niet op voorhand worden aangegeven hoe de Nederlandse aanpak van een in nood verkerende financiële instelling verschilt van de Britse. Wel zullen de inzichten die voortvloeien uit recente crises nadrukkelijk worden meegenomen.

4

In het geval van Northern Rock is de Britse overheid overgegaan tot een kapitaalinjectie met publiek geld, waarbij bestaande aandeelhouders compensatie hebben ontvangen die lager lag dan de toenmalige koers van het aandeel Northern Rock. Het is echter geen vanzelfsprekendheid dat aandeelhouders van een bank in problemen bij een ernstige bancaire crisis überhaupt compensatie wordt geboden. Zonder kapitaalinjectie met publiek geld zou Northern Rock immers zijn gefailleerd. In dat geval zouden de aandeelhouders hun claim volledig hebben moeten afschrijven. Met het ingrijpen door de overheid is behalve de bank nu ook aandeelhouderswaarde gered. Wat betreft de Europeesrechtelijke aspecten verwijs ik naar het lopende onderzoek van de Europese Commissie. In algemene zin wordt bij het oplossen van bancaire crises gestreefd naar minimalisatie van de kosten voor de belastingbetaler. De private sector dient voor zover mogelijk de kar te trekken. Bij voorkeur gebeurt dat in de vorm van een overname van de probleebank door een andere private partij. Wanneer een dergelijke oplossing niet haalbaar blijkt en publieke

middelen worden ingezet, mag in alle redelijkheid worden verwacht dat de houders van risicodragend kapitaal maximaal meebetalen.

Aandeelhouders hoeven dan naar mijn mening ook niet te worden ontzien.

5

Aangezien het gaat om maatregelen van de Britse overheid inzake een Britse bank ligt het voor de hand dat aandeelhouders die het niet eens zijn met de genomen maatregelen, zich wenden tot de Britse autoriteiten of, indien hiertoe voldoende grond is, een gang naar de Britse rechter maken. Ten overvloede wijs ik er op dat ik als minister van Financiën niet in individuele gevallen kan treden.